

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Petri Ribadeneiræ, Societatis Iesv Presbyteri, De
Tribulationibus huius seculi Libri Duo**

Ribadeneyra, Pedro de

Coloniae, 1604

III. Quòd homo secreta Dei iudicia nec iudicare, nec propter illa
scandalizari debeat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50340)

in similibus pœnis & castigationibus Dei vtilia nobis esse possint. Et quia in priori huius tractatus parte personas particulares instruximus, qualiter in tribulationibus particularibus habere se debeant, vt aliquem ex illis fructum percipiant, æquum etiam est, vt omnes pariter personas in genere, quid ipsis in generalibus Reip. miserijs & persecutionibus agendum, omittendum ué sit, doceamus.

CAPVT III.

*QVOD HOMO SECRETA DEI
iudicia nec indicare, nec propter illa
scandalizari debeat.*

Priusquam causas indicemus, ob quas Deus suos tot, tantis, tamque diuersis pœnis affligat, duo superius explanata nobis recognoscenda sunt, videlicet Deū Authorem esse & causam efficientem omnium pœnarum & cruciatuum, ita tamen, vt causa permissiua sit peccati & culpæ: præterea eundem grauissima ista hominum delicta minimè toleraturum ac permissurum, nisi maiora commoda ex ipsis prouentura videre: nam vt ait S. Augustinus: Melius esse iudicauit de malis benefacere, quàm mala
Lib. 1. ca. 4.
Enchiri. cap. 27.
 L nulla

nulla permittere.

Porro tertia quoque causa duabus præcedentibus nec inferior, nec minor, nec necessaria, addenda est, nimirum sic nihil secretius, occultius, & incomprehensibilius esse potest Deo, ita etiam iudicia eius omnium profundissima, & proximè abscondita sunt, nec à quoquam comprehendi aut indagari possunt.

Psal. 35.

Propheta Regius inquit: *Iustitia tua excutit montes Dei: iudicia tua abyssus multa.*

Ecclesiast. cap. 11.

Sapiens: *Mirabilia opera altissimi solius, & gloriosa, & absconsa, & inuisa opera illius.* Et alibi: *Quomodo ignoras quæ sit via spiritus, & quæ ratione compingentur ossa in ventre pregnantis: sic nescis opera Dei qui fabricator est omnium.*

Ecclesiast. cap. 11.

Et alibi: Quomodo ignoras quæ sit via spiritus, & quæ ratione compingentur ossa in ventre pregnantis: sic nescis opera Dei qui fabricator est omnium.

Cap. 36.

Et alibi: Magnus vincens scientiam nostram: numerus annorum eius inestimabilis.

Rom. 11.

Quis poterit scrutari vias eius? Sanctus item Apostolus Paulus exclamat dicens: O altitudo divitiarum, sapientiæ, & scientiæ Dei: quam incomprehensibilia sunt iudicia eius, & inuestigabiles viæ eius! Quis enim cognouit sensum Domini? Aut quis consiliarius eius fuit? Aut quis prior dedit illi, & retribucit ei? Quoniam ex ipso, & per ipsum, & in ipso sunt omnia.

Si ingenij nostri tenuitate confisi

Dei comprehendere & indagare possemus, non esset Deus, quia nomen hoc (DEVS) denotat substantiam & mare infinitarum perfectionum, quæ non nisi ab ipso Deo perfecte, cognosci & comprehendi possunt. Ideoque Esaias inquit: *Verè tu es Deus absconditus.* Et sanctus Paulus: *Deus lucem inhabitat inaccessibilem.* Hanc etiam ob causam Elias prætereunte Deo operuit vultum suum pallio; nec filij Israël cornutam faciem Moyses intueri potuerunt. Intellectus non sicut, ait Aristoteles, non magis idoneus, aptus & proprius est ad comprehendendas res cælestes & diuinas, quàm oculus vespertilionis ad videndum lumen & claritatem Solis. Quis cælum manu mensurare, & immensum maris oceanum paruo vasi includere potest? Qui cæcutientem habet visum, non ita procul videre potest, sicut is, qui acriori præditus est. Idiota seu rusticus non capere & intelligere potest, quæ homo doctus & Philosophiæ peritus intelligit. In hoc præcipuè Regum ac Principum autoritas & imperium consistit, quòd occulta, secreta, & incognita eorum sint consilia.

Quòd si homines talia faciunt, quid mirum si Deus faciat? Quis mirabitur

Cap. 45.

1. Timo. 6.

3. Reg. 19.

Exodi. 34.

Deum permittere mundum hunc
 sum esse iniquitatum, & errorum ne-
 lis repletum, vt tot hominum millia
 tenebris sine vera Creatoris sui agni-
 ne viuant, & simulachra ex ligno, lapide,
 auro vel argento manibus suis fabricata
 eta adorent: & contra, vt quibus in locum
 vera religio, & vera Dei viger cogitatio
 ibidem non tantum exigua plane Deum
 lectio, & diuinorum mandatorum
 seruatio, nec non & exiguus virtutum
 respectus, sed maior potius neglectio,
 contemptus celestium, & maxima ter-
 narum rerum sollicitudo & desiderium
 reperiatur? Quis coniectare & cognoscere
 re potest, cur Deus Regem Iosiam,
 (sicut ait Scriptura) *Fecit quod placuit ei*
erat coram Domino, & ambulauit per omnia
vias David Patris sui: non declinauit ad dex-
teram, siue ad sinistram, in ipso iuuentu-
 tis flore à sagittarijs Nechaonis Re-
 gis vulnerari, & mori voluerit; ita vt non
 lum vniuersus Iuda & Ierusalem ca-
 luxerint, verum etiam Ieremias Prophe-
 ta lamentationes seu Threnos in illius
 honorem & laudem decantandos com-
 scripserit? Quis intelligit, quam ob cau-
 sam Deus tot Pontificum, Regum,
 Imperatorum expeditiones & conatus
 ad recuperandam terram sanctam susci-

4. Reg.

3. Reg. 13.

21. & 23.

2. Paral. 35.

ptos, irritos fecerit? Cur S. Lodouicus Francorum Rex bis in propria persona contra paganos pugnaturus, prima vice captus; altera peste correptus obiit? Quis occulta Dei iudicia de bellis & conflictibus à Catholicis contra Hussitas in regno Bohemiæ initis comprehendere potest? in quibus etsi vniuersæ Ecclesiæ & Romani Imperij vires ad pestiferam hanc faciem extinguendam coniunctæ essent, Catholici tamen semper contriti & cæsi terga vertere: ita vt audito solo Ioannis Ziscæ Hussitarum Principis nomine, timentes trepidarent: qui cum cæcus & claudus foret, nihilominus tamen crudelissimus & perfidissimus Christianorum extitit inimicus. Quis consilia Dei perscrutabitur in casibus quotidie nobis ob oculos versantibus, videlicet in victorijs quas impijs aduersos iustos largitur?

Porro mirum non est, si profunda & arcana Dei mysteria penetrare nequeamus, cum ne minima quidem nobis cognita esse voluerit. Quis infinitam Dei intelligit sapientiam, quæ non tantum in maximis, sed etiam in minimis & abiectissimis eius operibus apparet? Quis, inquit S. Augustinus, dabit rationem cur Deus creator omnium dederit carni

21. Lib. de
civit. cap. 4.

pauonis mortui ne putresceret, & p
vel tam frigidam vim, vt obrutas ma
feruet: vel tam feruidam, vt poma im
tura maturet: quare calx aqua perfusa
de feruescit, vnde feruentia cuncta
gescunt, perfusa autem oleo, quod
gis fomes est ignis, nulla eius perfusio
vel infusione feruescit: Cur magnes
rum attrahit, & iuxta adamantem pe
tus, mox quod rapuerat remittit: Cur
tra lapis, quem Plinius Theamedem
minat, ferrum a se abigit & repellit: Qu
indicare poterit, cur pisciculus, Remo
dictus, maximæ nauis plenis velis ac ve
cissimo cursu mare traicienti adma
eandem ita fortitudine sua remoretur
vt ulterius progredi nequeat: Quis ad
rabilem Phœnicis explicabit naturam,
qui vnicus, vt S. Ambrosius testatur, in
mundo existens, cum quingentis annis
expletis, sibi finem vitæ adesse aduert
rit, facit sibi thecam de thure & myrris
& cæteris odoribus, in quam impleto
tæ suæ tempore, intrat & moritur, de
ius carnis humore, vermis exurgit, pau
timque adolescit, & processu statuti
poris, induit alarum remigia, atque
superioris auis speciem formamque
paratur? Quid mirabilius, quam
mal Salamandra dictum, in ignibus

*Lib. 36.
cap. 16.*

*Plin. l. 10.
cap. 2.*

*Amb. lib.
Hexame.*

*Plin. l. 10.
cap. 66.
August. l.
21. de cin.
cap. 4.*

vere, e
ere?
Sed
induc
ante o
rem in
carum
artific
capien
ctione
num,
cis, cu
tius &
tui Ec
maxim
hæc o
quam
incon
fere vo
tæ ra
pauci
breui
quan
rerum
gat qu
lem,
SS Ba
num,
lum.
Cu

vere, eosdemque frigiditate sua extingueret?

Sed quorsum peregrina illa exempla induco, cū innumera alia quotidie nobis ante oculos obuersentur? Quis singularem industriam & prouidentiam Formicarum, regimen Apum, subtilitatem & artificium aranearum in texendis telis & capiendis muscis, murmur & aeres punctiones muscarum, ortum, vitam, somnum, comestionem & laborem bombycis, cuius textura mundi stultitiæ, delictijs & voluptatibus Principum, & ornamenti Ecclesiarum ytilitatem & decorem maximum subministrat; quis inquam hæc omnia comprehendere potest? Nūquam profecto finiremus, si mirabiles & incomprehensibiles rerum naturas recensere vellemus, in quibus diuinæ sapientiæ radij apparent: at intentio mea est paucis declarare, quā intellectus noster breuis & exiguus sit, & debilis visus, quandoquidem nec suprema, nec infima rerum eodem concipere possumus. Legat qui volet de hac materia Aristotelem, Theophrastum, Pliniū, Aelianum, SS Basilium, Ambrosium, & Augustinum, & Lodouici Granatensis Symbolum.

Cum ergò infimarum rerū quotidie
L 4 nobis

nobis ob oculos versantium naturam
& conditionem perscrutari & intelligi
re nequeamus: cumque formica, vermiculus,
& pisciculus vnicus maximam intellectui nostro
faciat difficultatem, quod virtutem, proprietatem,
& operationem eius nequaquam indagare, & perspicuè
cognoscere valeamus: quid miramur, si incomprehensibilia
consilia & profundissima Dei iudicia, quibus in
constitorio ineffabilis suæ prouidentia: omnia
gubernat, penetrare ac capere non possimus?
Hinc S. Gregorius inquit: Qui in factis Dei
rationem non videt, infirmitatem suam
considerans, cur non videat, rationem videt.
Et in alio loco Recti viri cum iniuste ab
hominibus impetuntur, ad supernum iudicium
recurrunt: vt videlicet in eo videant qua
cum sapientia, ordine, & prouidentia intus
disponit, quod extra confusum esse videtur.
S. item Augustinus ait: Quamuis nesciamus
quo iudicio Deus ista, vel faciat, vel fieri
sinat: apud quem summa virtus est, & summa
sapientia, summaque iustitia, nulla infirmitas,
nulla temeritas, nulla iniquitas: salubriter
tamen discimus non magnipendere, seu bona
seu mala, quæ videmus esse bonis malisque
communia: & illa bona quærere, quæ bonorum:

Lib. 9. moral. ca. 11.

Lib. 26. moral. cap. 2.

Lib. 20. de ciui. cap. 2.

rum
pria
Dei
iam
es De
cunc
quæ
que v
da su
hoc e
iudic
penè
tesqu
hacr
esse q
causa
facia
non
aude
quia
teme
sinari
ac di
Qu
sus ac
cong
hanc
quid
tum sa
Curio

rum : atque illa mala fugere, quæ propria sunt malorum. Cùm verò ad illud Dei iudicium venerimus, cuius tempus iam proprij dies iudicij, & aliquandò dies Domini nuncupatur, non solum quæcunque tunc iudicabuntur, verùm etiam quæcunque ab intio iudicata, & quæcunque vsque ad illud tempus adhuc iudicanda sunt, apparebunt esse iustissima. Vbi hoc quoque manifestabitur, quàm iusto iudicio Dei fiat, vt nunc tam multa, ac penè omnia iusta iudicia Dei, sensus mentesque mortalium lateant: cùm tamen in hac re piorum fidem non lateat, iustum esse quod latet. Saluianus inquit: *Qua Lib. 3. prou. causa Deus hæc de quibus loquimur ita faciat, nolo à me requiras. Homo sum, non intelligo secreta Dei, inuestigare nō Homo non audeo, & ideò etiam attentare formido: debet Dei quia & hoc ipsum genus quasi sacrilegæ secreta intemeritatis est, si plus scire cupias quàm inuestigare. sinaris. Sufficiat tibi quod Deus à se agi ac dispensari cuncta testetur.*

Quando igitur inusitati & inauditi casus accidunt, qui humanæ fragilitati incongrui & erronei videntur, ineffabilem hanc regulam præ manibus sumentes, quid Apostolus dicat, audiamus: *Noli altum sapere, sed time.* Item S. Augustinu: *Curiosus non sis inquirendo & perscrutando*

L 5 tando

tando secreta Dei: nam causa potest esse
occulta, sed non iniusta. Et S. Gregorius

Li. 27. mor. cap. 2. Occulta sunt eius iudicia, & quanta ob-

scuritate nequeunt conspici, tanta de-

bent humilitate venerari, quia S. dicitur

Li. 12. mor. cap. 15. Spiritus: *Qui scrutator est Maieftatis, appre-*

metur à gloria. Et iterum sanctus Grege-

rius: Qui de æterno loqueris, pensa quia

temporalis es. Qui de eius sapientia dis-

sputas, pensa quia eius consilium igno-

ras.

Legimus Eremitam quendam instan-

ter Deum exorasse, quatenus secreta sua

iudicia ipsi declararet. ad quem Deus

Angelum in forma alterius cuiusdam

Eremitæ misit. Cumque iam supernè re-

legatus ad alterum venisset, rogauit eum,

vt ad alios eiusdem Eremitæ cultores

inuisendos sibi comes esset; quod & fe-

cit. Cum verò transactis iam aliquot sta-

dijs alterius sancti Monachi cellulæ ap-

propinquarent, & ab ipso cum maximo

gaudio excepti, quàm humanissimè tra-

ctati fuissent, Angelus eidem in discessu

amphoram aquariam surripuit. Mona-

chus ereptam sibi amphoram aduertens,

puerum quendam post illos misit, qui

eam supplici prece repeteret. Quid factum

Angelus non tantùm sublatam non red-

didit amphoram, verùm etiam adolefcentem

tem ipsum occidit. Inde ad alterius, importuni, crassi & inepti Monachi cellam accesserunt; qui etsi eos vix suscipere dignaretur, postero tamen die Angelus eundem amphora priori Eremitæ erepta donavit. Videbat hæc comes & socius Angeli, & summoperè admirans, haud parum de tam crudeli & inaudito factò scandalizabatur, quia Angelum Eremitam sui similem fore putabat: Ad quem Angelus: Desiderio, inquit, magno desiderasti, & maximis precibus efflagitasti scire & cognoscere secreta iudiciorum Dei, ideoq; desuper ad te missus sum, vt eadem tibi reuelem. Monachum istum amphora spoliaui, eò quòd nefas sit rem male & iniuste acquisitã à viro tam sancto possideri, licet per ignorantiam sine peccato ipsam possederit, quia furto quandoque sublata, eidem donata fuit: importuno autem & non benè morato huic Monacho eam tradidi in suimet poenam & detrimentum; puerum occidi, vt saluaretur, siquidem in momento isto in gratia Dei erat, quem nisi interemissẽ, eadẽ nocte parẽte & spiritali animæ suę Rectore trucidato, perpetuis inferni pœnis m̄cipatus fuisset. His dictis Angelus disparuit, Eremita autem consolatus & instructus, nunquã deinceps secreta Dei

iudicia perferuari & iudicare præfer-
psit. Sed vtriquandò tandem iustitia
nostri fines repetamus, dubia præcedentis
capitulo proposita paucis declarabimus.

CAPVT IV.

QVARE DEVS PECCATA
quædam per alia puniat, & quàm pu-
nitio hæc grauis sit.

Psal. 86.

Rom. 1.

2. Theff. 2.

REgius Propheta Dauid de peccato-
ribus cum Deo colloquens ait: *Pro-*
pone iniquitatem super iniquitatem eorum
& non intrent in iustitiam tuam. Item Ap-
postolus Paulus expressè inquit: *Quis con-*
cognouissent Deum; non sicut Deum glorifi-
cauerunt, aut gratias egerunt: sed euert-
runt in cogitationibus suis: & obsecrationem
est insipientes cor eorum: dicentes enim se esse
sapientes, stulti facti sunt. Et mutauerunt
gloriam incorruptibilis Dei, in similitudi-
nem imaginis corruptibilis hominis, & vt-
lucrum, & quadrupedum, & serpentium.
Propter quod tradidit illos Deus in repro-
bum sensum: vt faciant ea, quæ non conueni-
unt. Et alibi: *Eò quod charitatem veritatis*
non receperunt vt salui fierent. Ideò misit
illis Deus operationem erroris, vt credant
mendacio: vt iudicentur omnes, qui non cre-
diderunt veritati, sed consenserunt iniquitati.
Ex